

Vekerdi Tamás: Álmod és lidércek Iskolaalapítás Magyarországon

Vekerdy Tamás a Waldorf-pedagógia kiváló ismerője, egyben magyarországi elterjesztésének kezdeményezője, úttörője és lelkes megvalósítója. Több, Waldorf-pedagógiával foglalkozó tanulmánya, könyve után most egy műfajilag más jellegű művel jelentkezett a magyar pedagógiai szakirodalomban. Mostani könyve elsősorban szépirodalmi jellegű: eseményszerűen írja le a Waldorf-pedagógia, illetve az óvodák és iskolák létrejöttének történetét, alakulását, problémáit. Ebbe az olvasmányos, eseményeket, történéseket leíró keretbe illeszti bele a Waldorf-pedagógia tudományos elveit. Nagyon széleskörűen nyúl a témához. Sok, az első pillanatra a témához csak nagyon messziről kapcsolódó mellékágot is figyelmünk előterébe állít. Munkája ezért is érdekesítő, s olvasmányos jellege mellett nagyon sok tudományos ismeretet közlő, érvelő és meggyőző. Azt hiszem, nagy segítséget nyújt a Waldorf-pedagógia népszerűsítésében, magyarországi elterjesztésében.

Könyvének első mondata történeti tény közlése: 1989. szeptember 4-én állampolgári kezdeményezésből létesült szabad Waldorf-iskola nyitotta meg első osztályát Solymáron. Ez volt negyven év óta az első nem állami alapfokú iskola Magyarországon, sőt nemcsak itt, hanem egész Kelet-Közép és Kelet-Európában. A könyv ennek a történeti eseménynek előzményeit mondja el szinte regényszerűen. „Makkai Ádám szobácskája” című első fejezetben a szerző önmagáról ezeket írja: „Az a szerencse ért, hogy részt vehettem a solymári Waldorf-iskola szervezésében, s mindmáig részt veszek a magyarországi Waldorf-mozgalom életében.” A szerző részletesen ismerteti azokat a munkatársait, akikkel együtt kezdett hozzá a Waldorf-pedagógia magyarországi népszerűsítéséhez, megvalósításához. Természetesen a könyv első fejezeteiben ismerteti Rudolf Steiner életét, munkásságát, akinek filozófiai, pedagógiai elméleti rendszere adja meg a Waldorf-óvodák és iskolák gyakorlatát. A Waldorf-pedagógia magyarországi jelentkezésében újszerűen mutatja be Török Sándor író szerepét a Steinerrel való kapcsolat alakulásában. Ugyanígy újszerűen ismerkedhetünk meg a Kontra család és Karácsony Sándor irodalmi, filozófiai, pedagógiai munkásságával is, mint amelyik szervesen kapcsolódik a steineri filozófia megismeréséhez. A szerző módot talál arra, hogy a „Kalandozásaim” című fejezetben élettrajzi és ezután filozófiai, pedagógiai eszméinek kialakulására is beavasson bennünket. A „Lidércek” című fejezetben a magyar és a külföldi iskoláztatás kritikai megjegyzéseit olvashatjuk. Elsősorban a gyermekszemlélet, a gyermekkel végzett pedagógiai, pszichológiai módszer negatív jelentkezését értékeli a szerző. A könyv második nagy fejezetében („II. A kezdetek.” Az első volt: „I. A múlt”) arról ír a szerző, hogy milyen álmok után jut el a Waldorf-pedagógia realitásaihoz. („Álmok.”) Ebben a fejezetben olvashatjuk a Waldorf-pedagógia lényegét, a pedagógiai, pszichológiai elveket és az ezekre épülő pedagógiai gyakorlatot. A „Witten Annen” fejezetben a külföldi pedagógiai tanulmányútjának tapasztalatait összegzi. Az „Itthon — Jakab Tibor” című fejezetben pedig a hazaérkezése utáni küzdelmét írja meg a Waldorf-pedagógia magyarországi meghonosítása érdekében. Az „Óvoda—iskola-ellenzők” című fejezetben ezt a problémát folytatja tovább. „A tanítónő” című fejezetben a solymári Waldorf-iskola megteremtésének személyi feltételeiről, pedagógusainak életútjáról olvashatunk. A könyv harmadik nagy fejezete: „A jelen.” Itt bemutatásra kerül a solymári óvoda szervezése, élete, majd az „Iskola” című fejezetben a Waldorf-pedagógia alapján dolgozó iskola ismertetése. Az utolsó fejezet „A tanárképzés”

címet viseli, s ebben Vekerdy Tamás a Waldorf-iskolák pedagógusainak képzésére tesz javaslatokat, illetve írja meg az eddig végzett tevékenységet. Az epilógusban a szerző leírja a Waldorf-mozgalom magyarországi terjedésének újabb helyeit, iskoláit.

A könyvet alapos jegyzetek zárják le. Nagyon értékesek a könyvben közölt fényképek a könyvben szereplő személyekről, külföldi és hazai Waldorf-iskolákról, óvodákról.

Nagy értéke a könyvnek, hogy a nem könnyen megérthető steineri filozófiát és pedagógiát nagyon „emberközlebe” hozza, érthetővé teszi, s főleg a Waldorf-pedagógia gyakorlati megvalósításához ad nagyon meggyőző, agitatív leírást.

T-Twins Kiadó, Budapest, 1992.

DR. DOMONKOS JÁNOS

Fővárosi Iskolászanatórium
Budapest

Dominique Webb: Legyen sikeres, akarom!

Tapasztalható, hogy etikai elmaradásunk még nagyobb a fejlett országokhoz viszonyítva, mint gazdasági hátrányunk. A Harvard Egyetem Vállalatirányítási Karán — ahol menedzsereket képeznek nagyvállalatoknak — az utóbbi években méltó módon végzik az etikai oktatást.

A jó ötletek sok ezer embert tettek már sikeressé Amerikában, amelyeket természetesen át kellene tenni a magyar gyakorlatba is. Amennyiben egy-egy ötlet túl egyszerűnek tűnik, vagy több hasonló működik már, nem azzal kell törődni, hanem azzal, hogyan csinálhatom én másképp, mint a többiek.

Ugyanakkor, ha valaki elégedetlen jelenlegi helyzetével, vagy éppen munkanélküli, akkor tudnia érdemes, hogyan lehet leghatékonyabban új munkahelyet keresnie.

E folyamatok önvizsgálattal kezdődnek. Ha nem tudja, hogy mit is akar, sok időt vesztegethet el azzal, hogy mások elvárásaihoz alkalmazkodjon, ahelyett, hogy saját jövőbeli elképzelései szerint fejlesztené szakképzettségét és ismereteit. Ez utóbbinak megvalósításához ad gyakorlati segítséget Dominique Webb magyarul most megjelent nagyszerű könyve.

Az igazi gazdagság nem mindenek felett és kizárólag a vagyon szinonimája. A könyv arról a hatalmas gazdagságról kíván szólni, melyet a siker, a boldogság jelent. Feltárja az olvasók előtt egy egzakt tudomány titkait, a siker tudományát. Ismerteti a módszert, az eljárásokat, némiként a technikai eszközöket is. Elsősorban azonban az élni tudásról, egy életszemléletről van benne szó. — Egyedül öné a választás — figyelmeztet bennünket, olvasókat... — Önnek kell meditálnia azon, hogy kijelölje vágyának igazi tárgyát, az elérendő célt, közvetlenül és nem kitérőkkel, tehát lassabban. Döntsen, lelkében és tudatában! —

Őrizzük meg későbbi életszakaszainkban is lélekben a gyermeki elragadtatást. Jó úton vagyunk, ha álmodozunk, eszményítünk és lelkesedünk. Tevékenységünk nyújtson valódi örömet nekünk. Ragadjuk magunkkal a többieket. A lelkesedés ragadós, és az örömet át tudja adni: szónok a hallgatóságra, művész a közönségre, politikus a párthíveire, az üzletkötő a vevőire, s az újságíró az olvasóira.

Néhány foglalkozást szinte szórakozásnak, hobbinak tekintünk, mintha, nem is valódi kenyérkereset lenne. Pedig igazi kenyérkeresetek a festés, az éneklés, a zene, a tánc, a színjátszás, a fényképezés, de a futball, a lovaglás, a vízisí és a tenisz is, akárcsak az irodalom.